

Ժողովուրդ, հասակ
յՅՏՄՅՈՒՆ
 ԼՄԵՆՏՈՂԻ ԴՏԵՄՈՏ?

European
 Social
 Charter

Charte
 Sociale
 Européenne

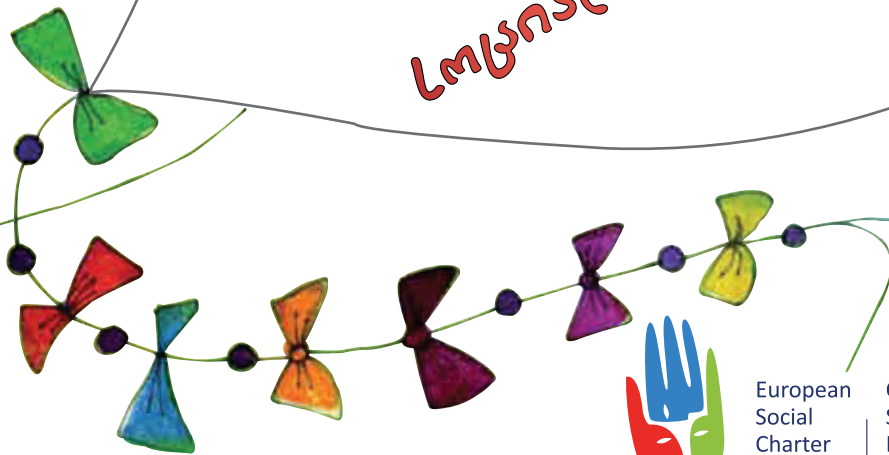
COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ճոռնահո, հաստի
յՅՄՅՈՒԼ
ԼՈՒՆՏՈՂԻ ԴՏԵՆՏ?

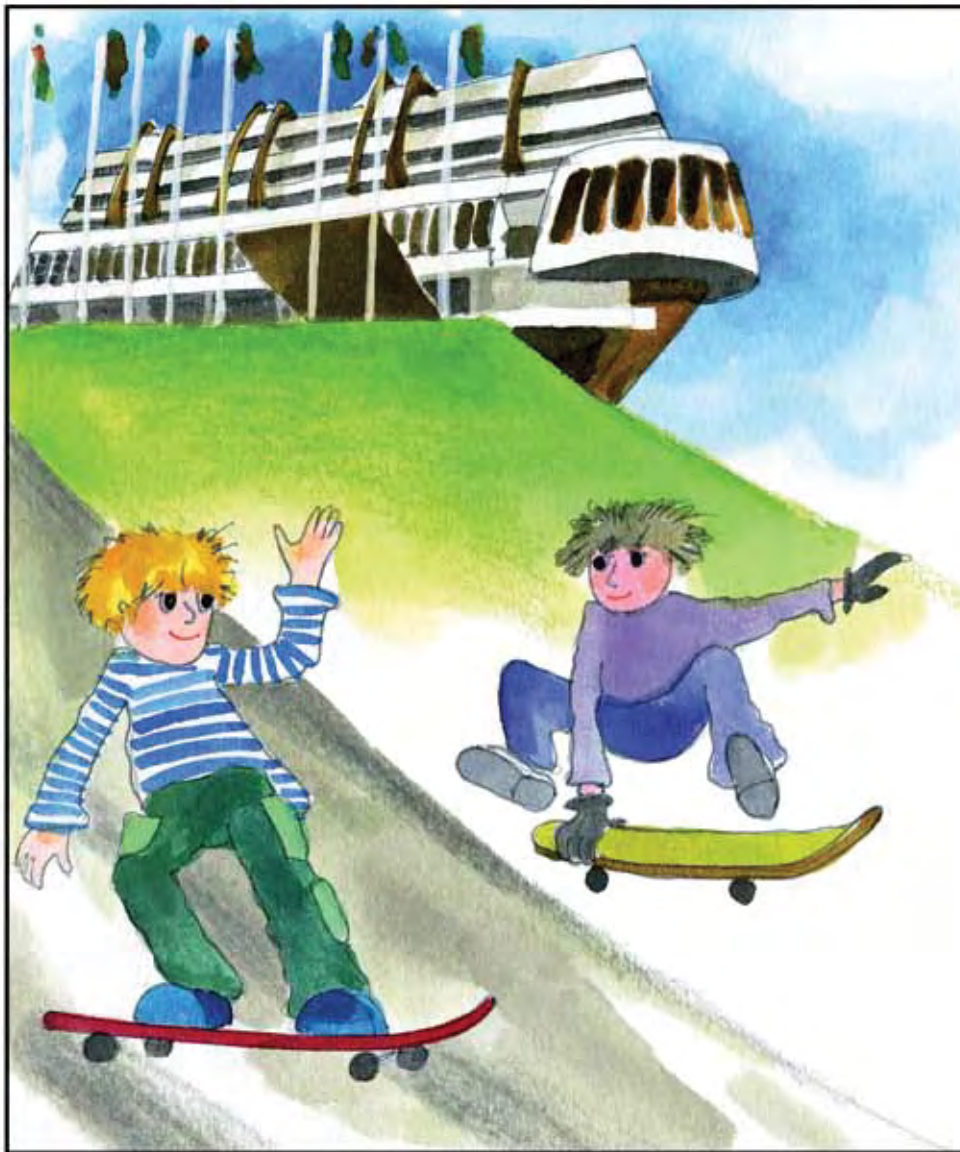
European
Social
Charter

Charte
Sociale
Européenne

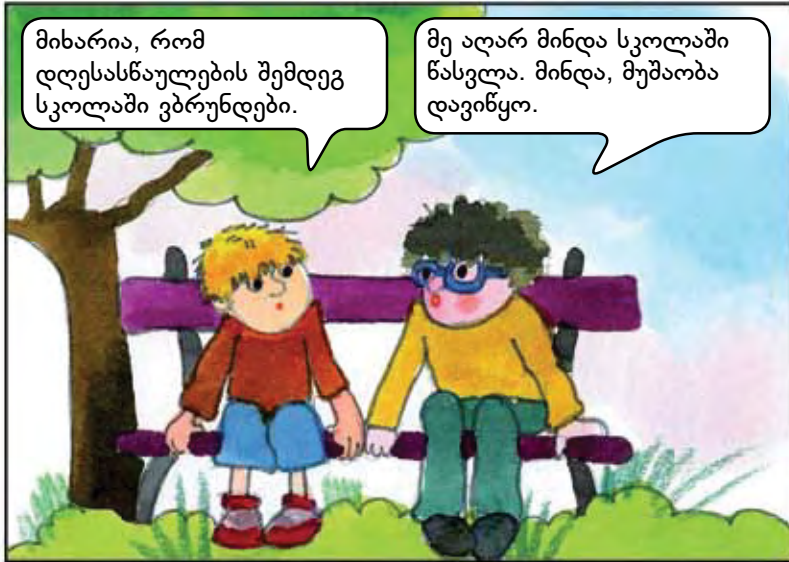
COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

გამარჯობა. მე მქვია ადამი და ვარ ათი წლის. შენსავით მეც ევროპაში ვცხოვრობ. მამაჩემი მუშაობდა რამდენიმე ქვეყანაში, მათ შორის, საფრანგეთში, თურქეთსა და უკრაინაში. ჩემს პატარა დას არ უყვარს მუდმივად გადაადგილება, მაგრამ მე მომწონს, რადგან ეს მაძლევს ახალი მეგობრების შექმნის საშუალებას. მალე მეყოლება მეორე პატარა დაიკო, რომელსაც ალბათ ფეხბურთს ვასწავლი. დღეს ჩემმა ფრანგმა მეგობარმა მიაშობო ევროპის საბჭოს შესახებ. ეს არის ევროპული ორგანიზაცია, რომელიც სტრასბურგში მდებარეობს და იცავს ადამიანის უფლებებს. ევროპის საბჭოს წევრმა სახელმწიფოებმა ხელი მოაწერეს ევროპის სოციალურ ქარტიას, რომელიც მოიცავს ბავშვთა უფლებებს. გსმენია ამის შესახებ? თუ არ გსმენია, ნება მომეცი, მოგიყვე მასზე.

ან შემიძლია, „სუპერ
წამალი“ გამოვიგონო.

მაშინ ჯერ ქიმიკა უნდა
ისწავლო.

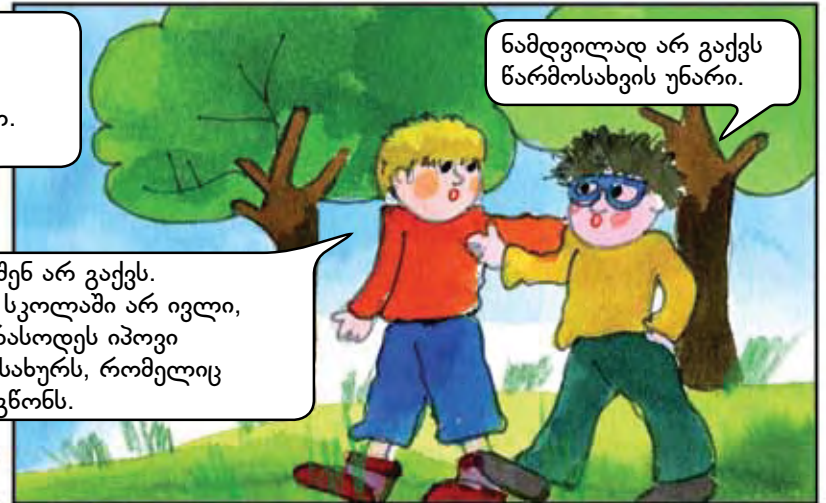
შემიძლია, გამოვიგონო ახალი მანქანა,
რომელიც მზის ენერჯიაზე იმუშავებს...

ამისთვის კი ინჟინერი
უნდა გახდე.

მაშინ სახლებს
ავაშენებ...

ამისთვის
არქიტექტურა
უნდა ისწავლო.

ნამდვილად არ გაქვს
წარმოსახვის უნარი.

ეს შენ არ გაქვს.
თუ სკოლაში არ ივლი,
ვერასოდეს იპოვი
სამსახურს, რომელიც
მოგწონს.

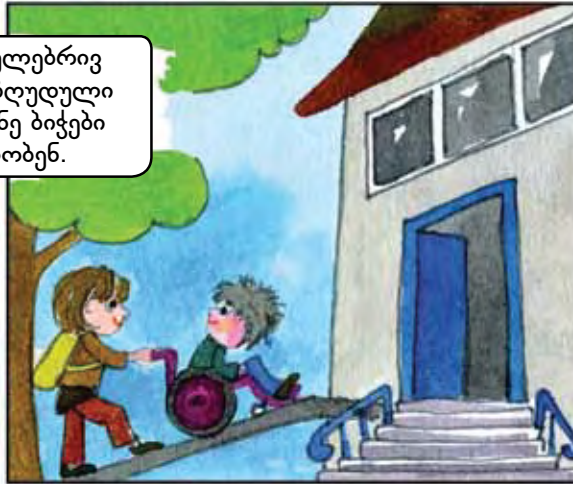
იცით თუ არა, რომ სამუშაოს დასაწყებად ჯერ სკოლაში უნდა წახვიდეთ?

მე დავდივარ არაჩვეულებრივ სკოლაში, სადაც შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბიჭები და გოგონებიც სწავლობენ.

გახსოვთ რეპეტიცია?

რის რეპეტიციას აპირებთ?

ახალი ცეკვის. ხომ არ დაესწრებით?

გავიგე, ვილაცამ თქვა, რომ დღეს ტანგო იქნება.

ეტლით ცეკვის სექცია ჩვენს სკოლაში ნიჭიერი ადამიანებით არის საჯეს!

იცით თუ არა, რომ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს აქვთ იგივე უფლებები, რაც სხვებს, და იმისთვის, რომ ისარგებლონ ამ უფლებებით, ზოგჯერ საჭიროა სპეციალური ზომების მიღება?

ანა ცხოვრობს ჩვენს კორპუსში.

ის ჩემზე უფროსია და მალე დაამთავრებს სკოლას.

გამარჯობა, ადამ!

მიხარია, რომ მას შეუძლია დახმარების მიღება.

ვიცი. ის უკვე ჩაენერა ციფრული ღიზანის კურსზე.

რა კარგია! ის შეძლებს კომპიუტერული თამაშის შექმნას ჩემთვის.

ანას ოჯახს უჭირს. სკოლის დამთავრებისთანავე ანა ტრენინგებს გაივლის და სამსახურს დაიწყებს.

ანა ჭკვიანი გოგონაა. მას ციფრულ ღიზანში სურს მუშაობა.

მთავრობა დაეხმარება გადახდაში.

სად აპირებს, თანხის შოვნას კურსის საფასურის გადასახდელად?

მამა, დედა, რამდენს იხდით ჩემს სკოლაში?

შვილო, დანცებითი და საშუალო სკოლა უფასოა.

იცით თუ არა, რომ თქვენ შეგიძლიათ დახმარების მიღება, თუ სკოლაში სწავლა გსურთ, მაგრამ არ გაქვთ საკმარისი ფული?

ბავშვებო, ჭამის დროა!

სუფრას მე გავშლი.

მინდა, მზარეული გამოვიდე.

ნამდვილად არ ვიცი, ვინ მინდა, ვიყო. ალბათ მომღერალი... ან მეხანძრე...

მელდა... ან კლოუნი ცირკში... ინჟინრობაზე რას იტყვი?

არ ინერვიულო. როცა გაიზრდები, შეგიძლია, წახვიდე ცენტრში, სადაც მოგაწვდიან რჩევებს და ინფორმაციას სხვადასხვა სამუშაოს შესახებ; ასევე, დაგეხმარებიან, რომ დაინახო, რაში ხარ საუკეთესო.

ისინი დაგეხმარებიან თქვენი ძლიერი მხარეების პოვნაში.

და ამის შემდეგ? მაჩვენებენ სხვადასხვა სამუშაოს?

არა. ისინი რამდენიმე ტესტს ჩაგიტარებენ და შემდეგ გირჩევენ, რომელი სამუშაო აირჩიო.

თუ არ იცი, რისი ვაკეთება გინდა, როცა გაიზრდები, არიან ადამიანები, რომლებიც დაგეხმარებიან გადანყვეტილების მიღებაში.

იცით თუ არა, რომ არავის შეუძლია, დაგაძალოთ მუშაობა ან მონცალების თხოვნა?

იცით თუ არა, რომ თუ ოჯახი არ გყავთ, დახმარების უფლება გაქვთ ?
თქვენი დატოვება ქუჩაში საცხოვრებლად არ შეიძლება.

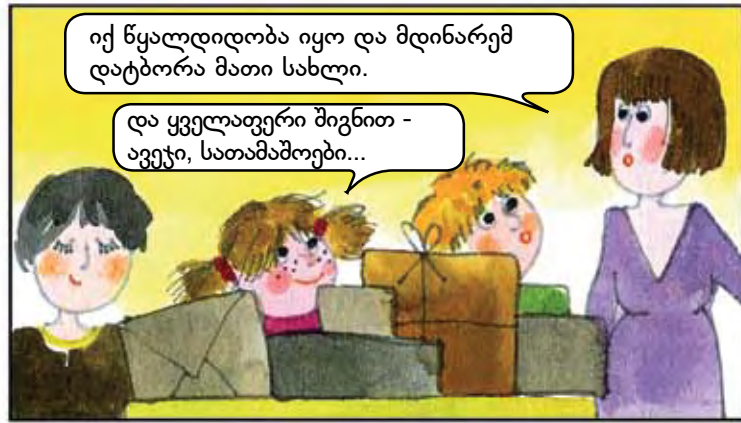
ჩვენ ვამზადებთ ამანათებს.

რას აკეთებთ?

მათ ჩვენს ოჯახს გაუუგზავნიან პოლონეთში

რისთვის?

იქ წყალდიდობა იყო და მდინარემ დატბორა მათი სახლი.

და ყველაფერი შიგნით - ავეჯი, სათამაშოები...

და სად ცხოვრობენ ისინი ახლა?

ქალაქმა მათ და სხვებს, ვინც წყალდიდობის შედეგად დაზარალდა, საცხოვრებელი ადგილი მისცა. მათ ასევე დაეხმარნენ იმ ნივთების შესაძენად, რომლებიც ძალიან სჭირდებოდათ.

ჩვენც გვსურს მათი დახმარება. მე ვაპირებ, მათ სათამაშოები გაუუგზავნო.

რამდენიმე ლამაზი წიგნის ყდა გაუაკეთე.

ფოსტა

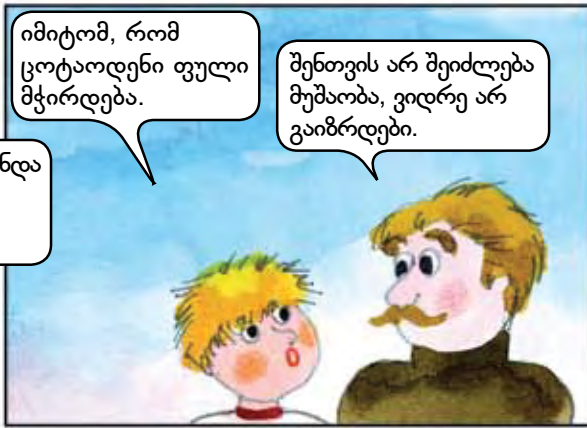
დედაჩემმა ჩემი ახალი ტანსაცმელი და ფეხსაცმელი გასაგზავნად მოამზადა .

იცით თუ არა, რომ ყველას აქვს საცხოვრებლის უფლება და მათ, ვისაც საცხოვრებელი არ აქვთ, შეუძლიათ სახელმწიფოს სთხოვოს დახმარება?

იცი, ბაბუა, ვფიქრობ, მუშაობა უნდა დავიწყო.

რატომ გინდა მუშაობის დანწყება?

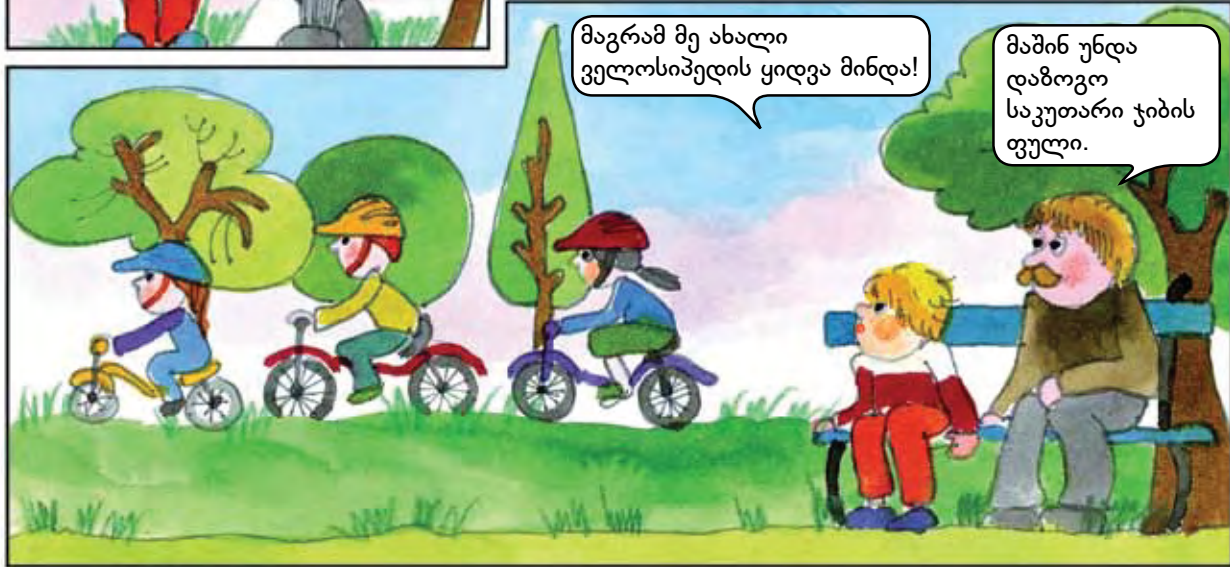
იმიტომ, რომ ცოტაოდენი ფული მჭირდება.

შენთვის არ შეიძლება მუშაობა, ვიდრე არ გაიზრდები.

მაგრამ ეს ხომ უსამართლობაა?!

არა, რა თქმა უნდა! სამართლიანია. ზრდასრულები მუშაობენ, ხოლო ბავშვები ერთობიან და გაკვეთილებს სწავლობენ..

მაგრამ მე ახალი ველოსიპედის ყიდვა მინდა!

მაშინ უნდა დაზოგო საკუთარი ჯიბის ფული.

ამას ძალიან დიდი დრო დასჭირდება.

მაშინ ალბათ უნდა შევწყვიტო საჩუქრების მოცემა და ამის ნაცვლად ფული ჩავდოთ შენს ყულაბაში.

იცით თუ არა, რომ არ გაქვთ მუშაობის უფლება, სანამ ბავშვი ხართ?

დღეს სკოლაში
პოლიციელები იყვნენ.

იმიტომ, რომ გუშინ აქ უცნაური კაცი იყო,
ბავშვებთან ერთად.

მას სურდა, მანქანაში ჩავმჯდარიყავი და
მასთან ერთად წავსულიყავი.

ფრთხილად იყავით! მნიშვნელოვანია, თავი
დაიცვათ ნებისმიერი სახის ძალადობრივი ქცევისგან
და ამის შესახებ უთხრათ მშობლებს ან პოლიციას.

მე გავიგე, რომ არავის აქვს
უფლება, შემეხოს ჩემი ნების
გარეშე, ან იძალადოს
ჩემზე.

იცით თუ არა, რომ თუ ვინმე გატყენთ, თუნდაც ოჯახში ან სკოლაში, არ უნდა გრცხვენოდეთ ამის?
თქვენ უნდა ისაუბროთ ამ საკითხზე.

უი, მკლავი მტკივა!

ეს აცრის გამოა. აჩვენე მამას.

მამამ მითხრა, რომ ორიოდღე დღეში გამოვილიდა. თუმცა, იქნებ ეს სიმართლე არ არის?

თუ მამამ ასე თქვა, მაშინ სიმართლეა.

მე აღარასდროს გავიკეთებ აცრას, აღარასდროს!

აცრილი უნდა იყო, რომ არ დაავადდე.

მსოფლიოში ყველა ბავშვი აცრილია?

სამწუხაროდ, ყველა ბავშვს არ გაუმართლა, რომ შენნაირად აცრილი იყოს. ყოველთვის გახსოვდეს, რომ უნდა იზრუნო საკუთარ თავზე. არაფერია ჯანმრთელობაზე მნიშვნელოვანი!

იცით თუ არა, რომ სახელმწიფოს ვეალება თქვენი ჯანმრთელობის დაცვა?

იცით თუ არა, რომ უნდა ისწავლოთ, თუ როგორ შეიძლება იყოს ჯანმრთელი მთელი ცხოვრება?

დაბრუნდი უკვე? დღეს ორშაბათია. ორშაბათობით ყოველთვის ალექსისთან მიდიოდი.

ყველაფერი შეიცვალა. მისი მშობლები განქორწინდნენ. ახლა ალექსი და მისი პატარა ძმა დედასთან დარჩებიან ერთი კვირით და მომავალ კვირას მივლენ მამასთან.

ვინ სთხოვა მათ ასე მოქცევა?

ეს მშობლებმა გადანაცვლეს სასამართლოში, მაგრამ ალექსს და მის ძმასაც ჰკითხეს, რას ფიქრობენ ამაზე.

გამარჯობა, ადამ! ამ კვირას დედასთან ვრჩებით. გამოგვივლი?

მოდი რა, შეგვიძლია, „ფლეისთეიშენზე“ ვითამაშოთ.

რა კარგია, რომ აქ ხარ! რა თქმა უნდა, მოვალ.

შენც გვაქვს საკუთარი ოთახი მამასთან?

რა თქმა უნდა! ჩვენ გვაქვს საკუთარი ოთახი, სანოლები და მაგიდები.

ახლა ჩვენ ორი სახლი გვაქვს.

ადამ, ალექსი და მისი ძმა ერთი კვირა ერთ სკოლაში დადიან და მეორე კვირა - მეორეში?

რა თქმა უნდა, არა! ისინი ყოველთვის ერთსა და იმავე სკოლაში დადიან. დედაც და მამაც სკოლასთან ახლოს ცხოვრობენ.

იცით თუ არა, რომ თქვენს ოჯახს აქვს დაცვის უფლება?

მამაჩემი გემთმშენებლობის ქარხანაში მუშაობს. მსურს, ვნახო, გემებს როგორ აშენებენ.

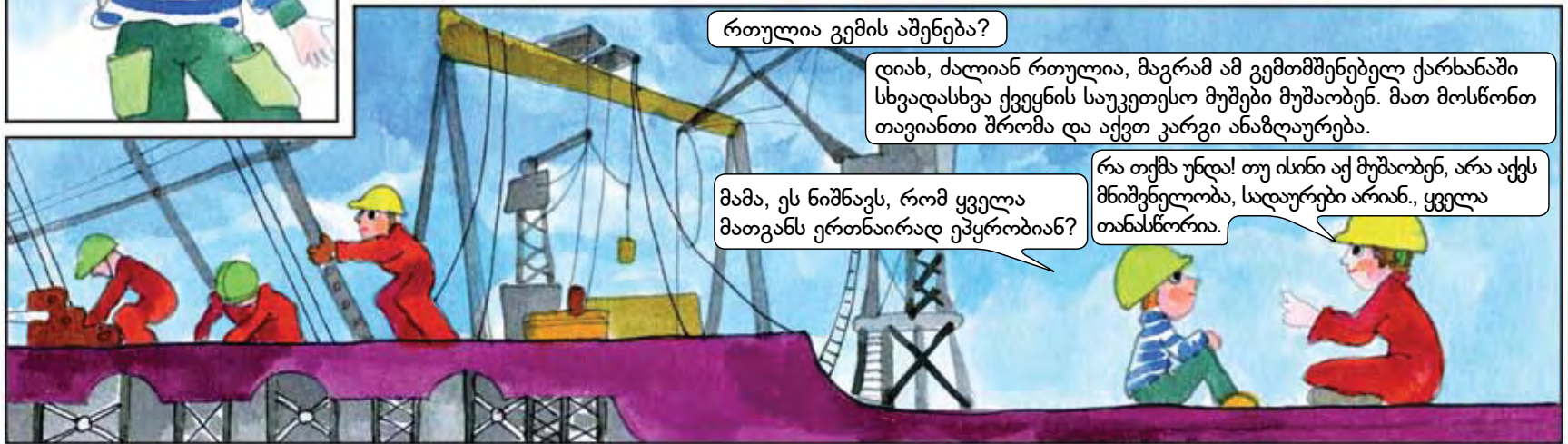

შეიძლება, ნავიღეთ?

დაიხურე ჩაფხუტი, შვილო. დაცული უნდა იყო!

ეს არის ჩემი შვილი, ადამი! ესენი არიან ჩემი მეგობრები: ჰანა სლოვაკიდან არის და ბენი ალბანეთიდან.

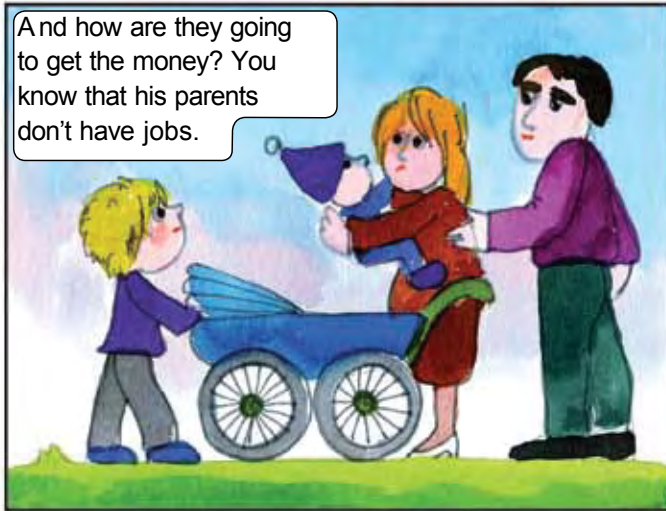
რთულია გემის აშენება?

დიახ, ძალიან რთულია, მაგრამ ამ გემთმშენებელ ქარხანაში სხვადასხვა ქვეყნის საუკეთესო მუშები მუშაობენ. მათ მოსწონთ თავიანთი შრომა და აქვთ კარგი ანაზღაურება.

მამა, ეს ნიშნავს, რომ ყველა მათგანს ერთნაირად ეპყრობიან?

რა თქმა უნდა! თუ ისინი აქ მუშაობენ, არა აქვს მნიშვნელობა, სადაურები არიან., ყველა თანასწორია.

იცით თუ არა, რომ ყველა ზრდასრულს აქვს უფლება, იმუშაოს იქ, სადაც თავს დაცულად გრძნობს, კარგად ეპყრობიან და იღებს საკმარის შემოსავალს ოჯახის შესანახად?

იცით თუ არა, რომ ყველას, ვინც დაკარგავს სამსახურს, აქვს დაცვის უფლება?

გუშინ გემის ქარხანაში უბედური შემთხვევა მოხდა. ჰანა დაეცა და ფეხი მოიტეხა.

გაუკეთეს თაბაშირი?

ღიას, და მას დასჭირდება საავადმყოფოში დარჩენა.

დიდი ხნით?

არა, მაგრამ ამის შემდეგ შინ დარჩენა მღონწევს.

ესე იგი, ვერ შეძლებს მუშაობას. და რა უნდა ქნას?

ის სოციალური დაცვისგან მიიღებს დახმარებას.

რა კარგია!

გამარჯობა, ჰანა. როგორ გრძნობ თავს?

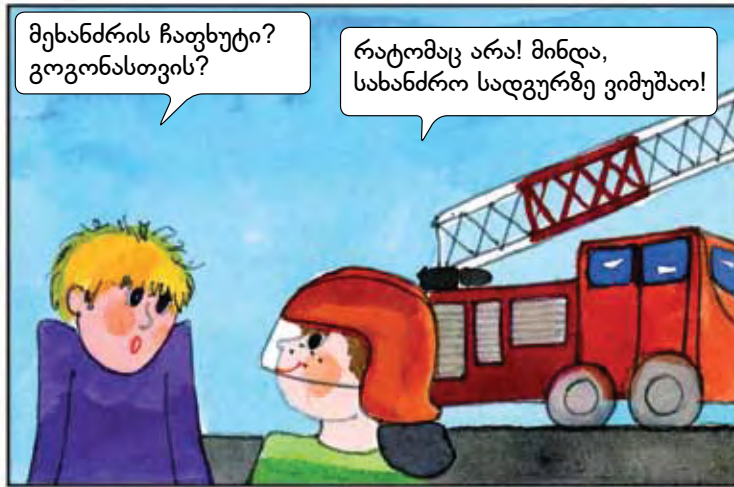
გამარჯობა ჰანა! რა ლამაზი თაბაშირია! ჩამოსხმეა!

იცით თუ არა, რომ უბედური შემთხვევისას დაზარალებულ და დაავადებულ ადამიანებს სოციალური უზრუნველყოფის სამსახური ეხმარება?

ნახე, დედამ რა მიყიდა!

ახალი თოჯინა უნდა იყოს....

მეხანძრის ჩაფხუტი? გოგონასთვის?

რატომაც არა! მინდა, სახანძრო სადგურზე ვიმუშაო!

მაგრამ გოგონები ვერ გახდებიან მეხანძრეები!

ცდები. გოგონებსაც შეუძლიათ, მოემზადონ მეხანძრეობისთვის.

ხედავ? მსურს, მეხანძრე ვიყო და ვიქნები კიდევ!

ქალები სხვადასხვა სახის სამუშაოს ასრულებენ. მაგალითად, თქვენი დეიდა დიდ სამშენებლო ობიექტს ხელმძღვანელობს.

არ შეიძლება ქალების დისკრიმინაცია სამსახურში მხოლოდ იმიტომ, რომ ქალები არიან. სამწუხაროდ, ისინი ხშირად უფრო ნაკლებ ფულს გამოიმუშავენ, ვიდრე კაცები, მაშინაც კი, როდესაც ერთსა და იმავე სამუშაოს ასრულებენ.

იციოთ თუ არა, რომ აკრძალულია დისკრიმინაცია ქალების მიმართ? სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, მათ არ უნდა მოეცენ კაცებისგან განსხვავებულად.

აბაზანის მოწესრიგებას ვაპირებ. შენ წადი და დანეჭი, საყვარელო.

გმაღლობთ!!

მე ჭურჭელს დავრეცხავ.

შენ კარგად უნდა დაისვენო, რომ ბავშვი ჯანმრთელი დაიბადოს.

გიხარია, რომ მალე პატარა და გეყოლება?

მას თითქმის ყველა სათამაშოს მივცემ.

აღარ იარო სამსახურში! ასე ძალიან არ უნდა იღლებოდე!

არ ინერვიულო. ჩემი სამუშაო ახლა ნაკლებად დამღლელია.

მიხარია. როცა პატარა დაიბადება, შინ დარჩები, ჩვენთან ერთად.

მეც ბედნიერი ვარ. თქვენთან ერთად რამდენიმე თვის გატარებას შევძლებ.

შემდეგ კი ისევ სამსახურში დავებრუნდები.

დედა, შენ დეკრეტულ შვებულებას იღებ?

მამებსაც აქვთ შვებულების აღების უფლება, როცა ბავშვი დაიბადება.

იციოთ თუ არა, რომ კანონი იცავს ქალებს, რომლებიც აპირებენ ბავშვის გაჩენას?

დღეს მეზობელი მოხუცი ქალბატონი საავადმყოფოდან დაბრუნდა შინ.

დავინახე, რომ ის ეტლში იყო. როგორ აპირებს ამასთან გამკლავებას? ის ხომ მართო ცხოვრობს?!

ნუ დეღავ: მის სანახავად სოციალური სამსახურიდან ყოველდღე მოვლენ. ისინი სადილს მოუმზადებენ და საყიდლებზეც ივლიან.

იქნებ ჩვენც შეგვიძლია მისი დახმარება?

მამინ შესთავაზეთ!

ესეც ასე. საბოლოოდ, ჩვენც სასარგებლონი აღმოვჩნდით მისთვის.

ჩვენს მეზობელს ყოველდღე ვსტუმრობთ, ვუკითხავთ წიგნებს და ჩაის ვსვამთ მასთან ერთად.

იციოთ თუ არა, რომ ხანდაზმულებს აქვთ დაცვის უფლება?

დედა, ეგ რა არის?

ეს არის ევროპის სოციალური ქარტია. შენ ერთ-ერთმა მეგობარმა გაამბო მის შესახებ.

ჩემს უფლებებზე ბევრი რამ ვისწავლე!

ძალიან მნიშვნელოვანია, დაინტერესდე საკუთარი უფლებებით.

რა თქმა უნდა! მეტიც, ეს ჩემთვის ყოველდღიურად შეიძლება იყოს სასარგებლო!

როცა გაიზრდები, მთლიანად უნდა წაიკითხო.

ევროპის სოციალური ქარტია არის უფლებათა ერთობლიობა, რომლებიც ეხება როგორც სრულწლოვნებს, ასევე ბავშვებს. ძალზე მნიშვნელოვანია საკუთარი უფლებების ცოდნა. ნამდვილად ვფიქრობ, რომ უნდა წაიკითხოთ ეს წიგნი. დროებით!

ამ წიგნში წარმოდგენილია უფლებები ევროპის სოციალური ქარტიის კონკრეტული მუხლებიდან

გვერდი

<p>იცით თუ არა, რომ სამუშაოს დასაწყებად ჯერ სკოლაში უნდა წახვიდეთ? (მუხლები 9 და 10) 4-5</p> <p>იცით თუ არა, რომ შემლუდელი შესაძლებლობის მქონე პირებს აქვთ იგივე უფლებები, რაც სხვებს, და იმისთვის, რომ ისარგებლონ ამ უფლებებით, ზოგჯერ საჭიროა სპეციალური ზომების მიღება? (მუხლი 15) 6</p> <p>იცით თუ არა, რომ თქვენ შეგიძლიათ დახმარების მიღება, თუ სკოლაში სწავლა გსურთ, მაგრამ არ გაქვთ საკმარისი ფული? (მუხლები 10 და 17) 7</p> <p>თუ არ იყი, რისი კეთება გინდა, როცა გაიზრდები, არიან ადამიანები, რომლებიც დაგეხმარებიან გადანყვეტილების მიღებაში. (მუხლები 9 და 10) 8</p> <p>იცით თუ არა, რომ არავის შეუძლია, დაგაძალოთ მუშაობა ან მონყალების თხოვნა? (მუხლები 7 და 17) 9</p> <p>იცით, რომ თუ ოჯახი არ გყავთ, გაქვთ დახმარების უფლება? თქვენი დატოვება ქუჩაში საცხოვრებლად არ შეიძლება. (მუხლები 13, 31, 7 და 17) 10</p> <p>იცით თუ არა, რომ ყველას აქვს საცხოვრებლის უფლება და ვისაც საცხოვრებელი არ აქვს, შეუძლია, სახელმწიფოს სთხოვოს დახმარება? (მუხლი 31) 11</p> <p>იცით თუ არა, რომ არ გაქვთ მუშაობის უფლება, სანამ ბავშვი ხართ? (მუხლები 7 და 17) 12</p> <p>იცით თუ არა, რომ თუ ვინმე გატკენთ, თუნდაც ოჯახში ან სკოლაში, არ უნდა გრცხვენოდეთ ამის? თქვენ უნდა ისაუბროთ ამ საკითხზე (მუხლები 7 და 17) 13</p>	<p>იცით თუ არა, რომ სახელმწიფოს ევალება თქვენი ჯანმრთელობის დაცვა? (მუხლი 11)..... 14</p> <p>იცით თუ არა, რომ უნდა ისწავლოთ, თუ როგორ შეიძლება იყოთ ჯანმრთელი მთელი ცხოვრება? (მუხლი 11)..... 15</p> <p>იცით თუ არა, რომ თქვენს ოჯახს აქვს დაცვის უფლება? (მუხლი 16) 16</p> <p>იცით თუ არა, რომ ყველა ზრდასრულს აქვს უფლება, იმუშაოს იქ, სადაც თავს დაცულად გრძნობს, კარგად ექცევიან და იღებს საკმარის შემოსავალს ოჯახის შესანახად? (მუხლები 1, 2, 3, 4 და 19) 17</p> <p>იცით თუ არა, რომ ყველას, ვინც დაკარგავს სამსახურს, აქვს დაცვის უფლება? (მუხლები 12 და 24) 18</p> <p>იცით თუ არა, რომ უბედური შემთხვევისას დაზარალებულ და დაავადებულ ადამიანებს სოციალური უზრუნველყოფის სამსახური ეხმარება? (მუხლები 12 და 13) 19</p> <p>იცით თუ არა, რომ აკრძალულია დისკრიმინაცია ქალების მიმართ? სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, მათ არ უნდა მოექცნენ კაცებისგან განსხვავებულად. (მუხლები 1 და 20) 20</p> <p>იცით თუ არა, რომ კანონი იცავს ქალებს, რომლებიც აპირებენ ბავშვის გაჩენას? (მუხლები 8 და 27) 21</p> <p>იცით თუ არა, რომ ხანდაზმულებს აქვთ დაცვის უფლება? (მუხლები 12, 13 და 23) 22</p>
---	--

European
Social
Charter

Charte
Sociale
Européenne

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ტექსტის ავტორები: ბეატა ვაზუკი, რეჯინა სავიკა
ილუსტრაციების ავტორი: ივონა ვესოლი
გრაფიკული დიზაინი: იაცეკ კაეტან ვიტკოვსკი

პუბლიკაციის თარგმანი შესრულებულია ევროპის საბჭოს პროექტის
„სოციალური და ეკონომიკური უფლებების დაცვის გაძლიერება
საქართველოში“ ფარგლებში.

© ევროპის საბჭო, 2022 წლის მაისი

www.coe.int

შენ იმ დიდი ოჯახის ნაწილი ხარ, რომელიც 800 მილიონი ადამიანისგან შედგება!

იცი თუ არა, რომ, როგორც ახალგაზრდა ევროპელი, 800 მილიონი ადამიანისგან შემდგარი დიდი ოჯახის ნაწილი ხარ? შენ ცხოვრობ სამყაროში, სადაც შევიძლია, გაიყნოს სხვა ბავშვები და ისწავლო სხვა ენები; გაეცნო ცხოვრების განსხვავებულ წესებს, სხვა ქვეყნებსა და სხვა იდეებს. ამასთან, შენ, როგორც ევროპელი, ვალდებული ხარ, გიყვარდეს სხვა ადამიანები და პატივს სცემდე განსხვავებებს.

იმედი გვაქვს, ამ წიგნზე დაყრდნობით, შეძლებ, რომ გაიყნოს და შეისწავლო ევროპის საბჭოს საქმიანობა. ეს დაგეხმარება საკუთარი უფლებების დაცვაში - ახლაც და მომავალშიც, როცა გაიზრდები!

დამატებითი ინფორმაციისთვის, ეწვიე გვერდებს: www.coe.int და www.coe.int/socialcharter

